

DE LA ASTEREA

25 bani Posta
Biblioteca Universității

Cluj

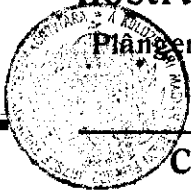
ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTAMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

„Stricatu-s'a bucuria inimei noastre, întorsu-s'a întru plângere jocul nostru. Căzut-a cununa capului nostru și vai nouă.“

MODIFICAREA LEGII BISERICESTI

II.

Cari sunt justificările pentru schimbarea legii bisericesti? Iată întrebarea principală, ce și-o pune ori care ardelean preocupat de soarta Bisericii ortodoxe. Ele sunt de două feluri: unele ventilate prin pressă, mai ales de reformatorii grupați în jurul revistei „Viitorul“ a dlui D. Boroianu, iar altele cele zise oficiale, cuprinse în expunerea de motive a anteproiectului întocmit de consiliul central bisericesc.

Cele dintâi vizează o reformă radicală, mergând până la înlocuirea organizației actuale cu alta nouă, pe motiv de *necanonicitate*. Sunt ani de zile, de când în coloanele pomentei reviste s'a deslănțuit o campanie sistematică și pasionată împotriva legii actuale, prezentată în culori negre și stigmatizată ca izvorul tuturor relelor imaginare sau reale, de cari pătimeste Biserica astăzi. Rând pe rând ea a fost tăvălită în toate acuzele: catolice, protestante și ungurești, de cari s'ar fi făcut vinovați ardelenii în cursul vremii când și-au dat organizația șaguniană, ca s'o impună în fine și Bisericii din vechiul regat, peste convingerile și tradițiile ei ortodoxe. Consecința fatală a fost un val de nemulțumire generală și oprirea pe loc a oricărei dezvoltări sănătoase a Bisericii, transformată într-o vastă burocrăție materialistă. Necanonică și neortodoxă, această organizație trebuie să dispară, făcând loc cât mai repede alteia, menită să scoată Biserica din marasmul ce-o înăbușă astăzi. Așa pretind onrabili combatanți din București.

În fruntea acestor detractori înverșunați ai concepției ardelenene se găsesc câțiva profesori dela Facultatea teologică din București, neîmpăcați cu rolul șters ce-l au în organizația actuală, apoi dl I. Savin, preoții Petre Chiricuță (mare amator de scaun episcopesc prin Ardeal), Gh. Comana, Al. N. Constan-

tinescu, P. Iliescu-Șelari, P. Parthenie ș. a.

Ne vom ocupa altădată de acțiunea lor nedreaptă și ilioială, atât de dăunătoare solidarității ortodoxe și intereselor superioare bisericesti.

Azi trebuie să ne oprim la categoria a doua de justificări, anume la cele formulate de Consiliul Central.

Se zice anume, că legea de azi se bazează, pe un sistem complicat, costisitor, greiu și imperfect, zădărniciind în mare măsură bunul mers al treburilor bisericesti. Înainte de toate organele executive și corporațiunile reprezentative au un număr prea mare de membrii, ceea ce face prea anevoioasă funcționarea lor. În consecință se preconizează *reducerea membrilor la jumătate*, și anume pornind de jos în sus: consiliul parohial cu 5, 7 și 9 membri, consiliul protopopesc cu 3 membri, consiliul eparhial cu 9 în loc de 18, adunarea eparhială cu 30 în loc de 60, iar congresul național-bisericesc cu 54 în loc 108 (membrii de drept se mențin la același număr). Alegerea lor pe toată linia se va face *indirect* și nu direct ca până acum prin vot universal.

Organizația protopopească rămâne numai facultativă, iar protopopul va fi *numit* de către Episcop. Instanțele judecătorești se reduc la două: consistorul eparhial și cel mitropolitan, cu membri *numiți* de Episcop nu aleși ca până acum, iar consistorul central se suprimă, rămânând instanță de recurs sf. Sinod, însă numai pentru carisiri și chestiuni dogmatice.

S. Sinod capătă puteri depline în toate chestiunile bisericesti, cu dreptul de a *dizolva* corporațiunile reprezentative (adunarea eparhială și congresul național) în cazuri de abateri grave, și a sancționa abuzurile electorale.

Se institue *Sinodul permanent*, compus din 3 delegați ai sf. Sinod și cei 5 referenți ai

Consiliului Central ca membri de drept.

Hotărârile consiliilor și adunărilor eparhiale sunt valabile numai cu *aprobarea* Chiriariarhului.

Eparhiile sunt obligate să contribuie cu 1% din bugetul lor la Fondul general bisericesc, sub sancțiunea pierderii subvenției de Stat.

Hotărârile neratificate ale adunării eparhiale vor fi înaintate spre decideră Consiliului Central, și nu Congresului național.

Eforia centrală are drept de *control* în gestiunea Eparhiilor.

Vârsta *diaconului* se fixează la 25 ani, iar a *preotului* la 27 ani.

Tipografia cărților bisericesti

din Capitală are *monopolul* editării cărților de slujbă și a icoanelor.

Membrii Consiliului Central bisericesc nu se mai aleg după desemnarea fiecărei Mitropolii, ci după chibzuința Congresului.

Alegerea Episcopului n'o mai conduce Mitropolitul locului, ci Patriarhul.

Organizația Mitropoliei ardelenene *se suprimă*.

Iată, în mod sumar, modificările la cari se gândește Consiliul Central Bisericesc.

Privite în totalitatea lor, ele atacă din temelie organizația bisericescă în vigoare. Dacă unele, neesențiale, pot fi acceptate, cele de fond sunt prea grave spre a nu le opune o împotrivire hotărâtă din partea noastră. Vom arăta motivele în articolul următor.

Din viața Episcopului Nicolae.

— Amintiri duioase. —

Cât de trist și pustiu a apărut amurgul acelei seri de Joi, din 6 Februarie 1936, după ce i-s'a așezat partea pământescă în cripta din subsolul Catedralei lui, atât de dragă!

Un vântuleț pornit de aci, — din preajma falnicului monument rămas fără stăpân, — stropit cu fulgi ușori de nea, albi ca lacrimile cerului, trimis din alte lumi, ne spunea: „nu! nu mai este între voi cel ce atâta v'a iubit, nu-i veți mai vedea silueta lui ghemuită de cei 80 ani impliniți, eșind, din superba lui reședință, dând ocoale în jurul scumpei lui Catedrale, ca să dispară iar ca un astru, ... s'a dus dintre voi de unde nu se va mai reîntoarce, s'a stins frumsețea voastră cea zidită după chipul lui Dumnezeu“...

„Plâng și mă tânguesc“...

Lumina din becul de pe vârful cupolei, ca o steluța smerită pe firmament clipea misterios și ea din când în când, ca un ochiu înlăcrămat, tremurându-și flacăra în palide unde, mereu repetând cuvintele din duioasa cântare „Cu adevărat deșertăciune sunt toate“... „pe robul Tău Episcop Nicolae mutat dela noi odihnește-l ca un iubitor de oameni“.

Copleșit de adâncimea simțitului

regret, m'am pomenit cu două lacrimi ferbinți desprinse de sub genele ochilor, ș'apoi alte, și iar alte... „Plâng și mă tânguesc“...

Fascinat de măreția actului ce s'a desfășurat înainte de asta cu câteva ceasuri, mă frământ, să pot prinde și fixa aci câteva crâmpie, note de linie drepte din viața laborioasă a acestui mare dispărut.

Anul 1884, anul în care fusese instalat spiritual la închisoarea de Stat din Aiud, și profesor de legea creștină ortodoxă pentru elevii dela gimnaziul Bethlen de aci. Tot în acest an a trebuit să trec și eu, scriitorul acestor amintiri, pragul primei clase dela acest institut devenit mai târziu fabrică de maghiarizarea românilor. Îl văd preot tânăr și însuflețit profesor catichet. Adeseori intristat și pus pe gânduri, de soarta și viitorul celor 5—6 elevi români din clasele acestui liceu primejdios. Când ne-a prins că nu știm nici ceti în limba maicii noastre, întristarea i-a adus zimbetul pe buze. A trebuit să începă dela scris-cetit cu noi, ca să poată pași în viitor la propunerea religiei. Sunt 50 de ani trecuți de atunci, timp care a putut șterge multe icoane din sufletul meu, dar

icoana acestui povăuitor — părinte, trimis par'că anume să îngrijască de noi oropsiții — nu va dispărea nici odată. Casa lui eră loc de întâlnire, de sfaturi și planuri îndrăznețe pentru cei 2—3 intelectuali din localitate și fruntașii din jur. Fostul căpitan de honvezi din localitate I. Telia dacă este în viață încă, ne-ar putea spune multe din tainele acestor întâlniri. Ajunși în cursul superior al liceului am înțeles și mai adânc dragostea lui, când ne poftea din Duminecă în Duminecă câte doi la masa lui „domnească” cum o botezasem noi. Până atunci nu simțisem ființa noastră de român, altoită în noi credința că noi nu aparținem nici unei națiuni, cu adevărat „copii nimănui”. Sunt neuitate acele ceasuri după masă petrecute aproape de el, aproape de sufletul lui călduros de părinte. Chemarea acestui spiritual și catichet din Aiud la o datorie și treaptă mai înaltă a căzut greu peste întreg jurul Aiudului, necunoscând pân'aci un fruntaș mai de valoare și cu autoritate.

Ședințele desp. „Astra” erau tribuna din care protopopul Albei făcea cetatea nebiruită a tuturor chestiunilor de înaintare și propășire națională. Cu drept se scria în „Tribuna” veche din Sibiu că om mai de valoare, fruntaș mai demn și militant pentru idea națională ca N. Ivan nu avem altul dela Orăștie pe Murăș în sus. Cele mai de seamă întocmiri și așezăminte culturale de aici, sunt strâns legate de numele fostului protopop de Alba Nicolae Ivan.

O duioasă amintire 'mi vine în

mintea din viața acestui scump „șef tractual”.

A descins într'una din comunele tractului în afaceri administrative bisericesti. După deschiderea ședinței, unde secretar era scriitorul acestor amintiri, se prezintă la ședință domnul B. de neam și obârșie slovac, dar prietin bun cu dispărutul, punându-i pe masa de scris în toiul dezbaterilor un număr din ziarul săsesc „Tageblatt” dela Sibiu. Și citește din acest ziar articolul presupus de o importanță românească, punând la o parte obiectul dela ordinea zilei. Cei prezenți stam uimiți în jurul acestei scene, iar protopopul președinte se așază oarecum mișcat la masă și scrie... mereu scrie, până ce ca din fabrică dă gata articolul-răspuns către aceasta „gazetă”. Îl citește nou venitului domn cu un accent nemțesc ireproșabil, ș'apoi într'un răs satisfăcător îl împătură predându-l domnului, pentruca să-i dea drumul la destinație.

După această scenă, unul dintre bătrânii satului, cel mai cu gravitate, împodobit de plete albe pe cap, disdins membru în viața satului, om din epoca șaguniană, se scoală de pe scaun și cu un fel de mândrie le spune rar și apăsător membrilor din comitet: „din asta și vlădică veți vedea”.

Prorocia prevăzătorului bătrân s'a împlinit!

Noi, cari am făcut școala creată de el, mereu ne simțim sub influința lui, la muncă fără oprire, în vastul câmp de cultură națională și ortodoxă. Pr. CANDIN SUCIU-Măgina.

Pentru biografia Episcopului Nicolae Ivan.

— Un apel către prietenii și cunoscuții Defunctului. —

Prin săvârșirea din viață a Prea Sfințitului Episcop Nicolae Ivan al Clujului, Biserica și neamul nostru au pierdut, de sigur, pe unul din cei mai mari ierarhi ai lor. Aceasta s'a văzut și cu ocaziunea tristei solemnități a funerariilor naționale din 6 Februarie a. c., când mii de Români și străini din toate unghiurile Ardealului au ținut să-l însoțească la locul odihnei de sub altarul Catedralei sale.

Eră doliul sincer și profund, în care unanimitatea simțirii românești învăluia figura strălucitului restaurator al ctitoriei lui Ștefan cel mare și sfânt.

FOILETON

Vindecarea unui lunatec.

Marcu 9, 14—29. (Matei 17, 14—20. Luca 9, 37—43.)

Coborând Mântuitorul de pe muntele Tabor, urmat de apostolii Petru, Iacob și Ioan, singurii cari au fost învredniciți să vadă gloria schimbării lui la față, este întâmpinat de ceilalți ucenici și mult popor, cu toată dragostea și stima cuvenită. Era așteptat îndeosebi, fiindcă între ucenici și farisei se pornise o discuție aprinsă, pe tema puterii de a vindeca. Ucenicii în misiunea de probă, prin mijlocirea puterii dată lor de fiul lui Dumnezeu, făcuseră multe minuni. Ori și aci li se prezentase un copil lunatec. Cu toate încercările lor, însă nu i-au putut ajuta cu nimic. Astfel rămân rușinați în fața mulțimii. Cazul este speculat de farisei, cari pornesc a-i ironiza. Venirea lui Iisus le aducea o ieșire onorabilă.

La întrebarea Lui, care-o pune asupra obiectului neînțelegerii dintre ucenici și farisei, un bărbat din mulțime răspunde: Doamne, privește la fiul meu, este singurul; îndură-te de el, căci este

lunatec și e rău chinuit; are un duh rău care-l face mut, îl zdrobește ori unde îl apucă, încât strigă și face spume la gură; adesea îl aruncă în foc și apă. L-am adus la tine; în absența ta, l-am înfățișat ucenicilor tăi, cari au rugat duhul să-l părăscască, însă nu i-au putut ajuta cu nimic.

Iisus i-a poruncit să aducă copilul la el. Prezentându-l, l-a apucat duhul rău să-l schingieue; îl trânti la pământ și-l muncea.

A întrebat Mântuitorul pe tatăl: de câtă vreme suferi? Îi răspunde acesta: încă din frageda copilărie, și-l rugă din nou să-i fie milă de el. În fața unei astfel de nenorociri, intervenția fiului lui Dumnezeu eră sigură. O face însă dependentă de credința celui ce-i cere îndurarea. „Totul este cu putință celui credincios.” Îi pune deci întrebarea: crezi tu că pot vindeca pe fiul tău? Da, eu cred, răspunde acesta, ajută Doamne necredinței mele.

Iisus porunci duhului rău să iasă din copil și să nu mai revină. O ultimă smucitură e semnul că diavolul se supune lui Dumnezeu. Copilul se liniștește, este pe deplin vindecat.

Mulțimea a rămas adânc impresionată de această nouă minune. Fariseii s'au văzut din nou

Căci într'o scurtă păstorire de un deceniu și jumătate, fericitul Episcop Nicolae a dat cărjei arhieresti minunata semnificație a concepției șaguniene, realizând aici, în capitala Ardealului, una din acele vaste opere de construcție bisericească și națională, care înseamnă cea mai puternică afirmare a domniei românești pe plaiurile desrobite.

O asemenea operă gigantică trebuie să fie un izvor de fecundă și permanentă inspirație pentru toate generațiile, cari își vor jertfi energiile pentru idealurile națiunii.

În acest scop însă este necesar, ca viața și opera neuitatului Episcop Nicolae să fie cuprinse într'o monografie luminoasă și documentată, vrednică de cultul iubitor ce i-l datorează Biserica recunoscătoare.

Gândul ei l-a exprimat însuș adormitul în Domnul, când a trecut în punctul 11 al Testamentului său și dispoziția următoare: „Doresc ca scrisorile mele particulare, aflătoare în masa de scris și în alte părți ale dularilor de cărți — să se deie exclusiv dlui Dr. Ion Mateiu, care va binevoi a le sorta, aranja și eventual a face o biografie a mea, pe care o va da la tipar în Tipografia eparhială înființată de mine.”

Îmi dau seama, că misiunea atât de însemnată cu care m'a onorat în veci regretatul dispărut, n'ar putea fi îndeplinită în spiritul și după dorința lui, dacă n'aș sprijini-o pe toate acele contribuții de valoare, ce pot veni din partea număroșilor săi prieteni, admiratori și cunoscuți.

Îmi iau deci voie, a îndreptă un mișcător apel către toți accia cari l-au iubit, l-au prețuit, și au avut legături cu el, să binevoiască a-mi pune la îndemână:

1. Scrisori dela Prea Sfințitul Nicolae, al căror conținut interesează în vr'un fel biografia.

2. Fotografii personale sau în grup cu prieteni, la diferite ocazii sociale, culturale și naționale.

3. Manuscrise de articole, predici, conferințe, cuvântări ale defunctului, indiferent dacă au fost publicate sau nu.

4. Amintiri despre întâmplări și acte, vrednice de însemnat, din viața răposatului.

5. Știri puțin cunoscute din activitatea multiplă dezvoltată la Săliște, Aiud, Alba-Iulia, Orăștie, Sibiu și Cluj.

6. Date despre rolul ce l-a jucat în politica românească de odinioară, ca președinte al clubului din Sibiu și vice-președinte al partidului național-român, ca membru în congregațiile dela Sibiu și Aiud, în consiliul orașului Sibiu etc.

7. Lămuriri despre legăturile ce le-a avut cu figuri politice, culturale și financiare din România de ieri, însoțite de eventuale scrisori, fotografii, manuscrise etc.

8. Ori ce alte informații, potrivite să aducă o contribuție nouă la cunoașterea vieții Episcopului Nicolae Ivan.

Este de cel mai mare interes, ca scrisorile, manuscrisele, actele și fotografiile să le am spre consultare în original.

Dacă posesorii lor ar consimți le-ar dăruți Muzeului Eparhial din Cluj, unde este destinată amintirii Episcopului Nicolae, o cameră specială, în care se vor strânge toate obiectele personale rămase pe urma lui.

În cazul că Domnia Voastră, aveți asemenea obiecte, dar totuș nu v'ați putea despărți de ele, Vă rog călduros să binevoiți a-mi trimite de ocamdată copii sau extrase fidele, scrise citeț și numai pe o față, de pe toate scrisorile și actele ce le posedați.

Pentru mai multă siguranță ele îmi vor fi comunicate în scrisoare recomandată, cel mult până la 1 Mai a. c., pe adresa: Cluj, Str. Avram Iancu Nr. 14.

Deplin încredințat, că Domnia Voastră veți consimți la sacrificiul însemnat ce Vi-l solicit, în amintirea aceluia care ne este atât de scump tuturor, Vă rog să primiți de pe acum recunoștința și mulțumirile mele.

Cluj, 21 Februarie 1936.

Cu distinse sentimente

Prof. Dr. I. Mateiu,

membru în consiliul și adunarea eparhială.

aduși în imposibilitate de a creă o atmosferă nefavorabilă învățătorului din Nazaret.

Apostolii sunt nedumeriți, cum de n'au putut scoate duhul rău din copil, când atâtea duhuri rele au scos până atunci în misiunea de probă.

Lor le răspunde Mântuitorul: „Acest soi de demoni cu nimic nu poate fi scos afară, decât numai prin post și rugăciune.”

Minunea făcută prin vindecarea copilului lunatec, precum toate minunile lui Hristos, nu-și are scopul în sine, ci în afară. Este numai un mijloc în plus pentru întărirea credinței, în originea lui suprapământescă, și misiunea divină. Căci El n'a venit să vindece lumea de neajunsurile ei trupești, cât mai mult de incurabila boală sufletească a păcatului. Intervine totuși prin puterea divină în anumite cazuri, ridicând suferința trupească, dându-ne o revelatoare pildă asupra singurei posibilități a vindecării noastre sufletești. Din acest punct de vedere privită minunea vindecării copilului, se grupează între clasicele forme de chemare mută a sufletului omenesc, obidit de povara păcatului, la mântuire.

Copilul stăpânit de haina putere a diavolului,

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de toamnă a preoștii din protopopiatul Turda s'a ținut în zilele de 14 și 15 Decembrie 1935 în biserica nouă din parohia centrală Turda.

Programul conferinței s'a început cu vecernia zilei de 14, celebrată în sobor de preoști asistenți, la finea căreia p. N. Radu-Mihai-Viteazul a predicat despre „SS. Taine ca mijloace de mântuire” urmând imediat mărturisirea preoștilor prezenți și a credincioșilor.

În continuare au urmat apoi în ziua de 15 utrenia și sf. Liturghie, celebrate în sobor de către membrii scaunului protopopesc și p. L. David — în frunte cu P. C. p. protopop. La priceasnă a predicat p. L. David, vorbind despre Cina Domnului și datorită tuturor de a participa la dânsa pentru hrana și mântuirea sufletului. A urmat cuminecarea preoștilor și a credincioșilor.

Răspunsurile la sf. Liturghie au fost date de corul mixt al parohiei, condus de dl prof. Iasinsky.

Terminat serviciul divin, a urmat numai decât conferința intimă a preoștilor, ținută în biserică. S'a deschis prin cuvântul P. C. Sale p. prot., în care își descopere simțimentele de grațitudine către Dumnezeu, care l-a învrednicit a-și vedea terminat falnicul Sion ortodox,

A urmat raportul general al comisiunii, însărcinate cu studierea lucrărilor cu subiectul: „Cum vom putea combate indiferentismul religios?” intrate dela preoști. Raportul cucernicului p. T. Anca catichet Turda citește raportul fixând următoarele concluzii: o educație și o viață a clerului cât mai conformă percepțelor evanghelice, pregătire teoretică și practică corespunzătoare vremilor de azi, înjghebare de asociații religioase și de caracter misionar și caritativ, un viu și pronunțat spirit de jertfă, premergând preoștii cu pildă vie, propagandă religioasă la toate ocaziile, catechizarea cât mai conștiințioasă a tinerimei, organizarea ei în societăți, aranjarea cât mai deasă a șezătorilor religioase și culturale etc.

A urmat cetirea rapoartelor asupra activității cercurilor religioase, făcută de fiecare președinte în parte.

Pr. EUG. MUNTEANU-Podeni.

și nesiguranței de azi. Dl ministru al Cultelor a răspuns, că din partea sa va stăruia să se facă dreptate clerului și cântăreților.

Conferința dlui Octavian Goga. Luni la ora 6 p. m. a avut loc în Teatrul Național din Cluj conferința dlui O. Goga despre: *Naționalismul integral*. Eminentul literat și bărbat de Stat a ținut să arate într-o expunere magistrală situația nemulțumitoare a României, stăpânită încă și astăzi de elementele străine. Aducând probe elocvente, din domeniul politic-administrativ, industrial-comercial, financiar și cultural, domnia sa conchide că e nevoie să revenim cu toții la pruncile ideii naționale, așa ca odinioară. Astăzi viçoarea ei s'a diminuat mult, ceea ce a înlesnit penetrația străinilor pretutindeni. Numai printr'un naționalism integral se poate asigura supremația Românilor și prosperitatea patriei întregite. Un public imens, ca la marile manifestări naționale, a răsplătit cu ovațiuni pe marele fiu al neamului.

Sesiunea Sf. Sinod. Marți 10 l. c. s'a deschis sesiunea extraordinară a Sf. Sinod în palatul patriarhal. I. P. S. Patriarh a făcut elogiul decedaților Episcopi Roman și Nicolae, arătând meritele lor excepționale pentru ortodoxia ardeleană. Apoi Sf. Sinodul s'a ocupat de o serie de probleme curente, anume a ascultat doleanțele Clerului prezintate de o delegație, făgăduind să le susțină pe lângă Guvern. S'a hotărât că la Maglavit să se zidească o mănăstire, în care să fie instalate și alte opere de milă creștină. În ce privește preoștii pensionari s'a precizat, că ei nu sunt preoști ajutători, ci pot face slujbe în parohii dacă sunt chemați.

Moartea albă. În cadrul conferințelor organizate de „Societatea Națională a Femeilor Ortodoxe, Filiala Cluj”, Duminecă, 8 Martie a. c. a conferențiat D-nul prof. Dr. Orest Bucevski despre „Moartea albă”. Au asistat D-nii prof. univ. Lazăr Jacob, Liviu Munteanu, Ion Vască, Vasile Petrașcu, Gheorghe Stănescu, Andrei Buzdug, Ion Pașca, D-nii consilieri Dr. Sebastian Stanca, Laur. Cureau, etc. Înainte de a da cuvântul conferențiarului, D-na Zina Moroiu, anunță publicului că Dumineca

viitoare (15—III) se va face un parastas pentru ctitorul Clujului ortodox — Nicolae Ivan, iar în 22—III, va conferența D-nul prof. univ. Dr. Iacob Lazăr despre „Biserica dominantă și egalitatea cultelor”, apoi D-nul Dr. Ion Vască, iar după Paști, savantul creștin D-nul Victor Papilian.

Conferențiarul expune suferințele creștinilor din Turcia, dela ocuparea Constantinopolului până azi. Dela început Turcii vedeau în creștini elemente inasimilabile, pe cari le credeau periculoase ideii de stat. Creștinii erau condamnați și deportați în condiții barbare. Furia persecuțiilor a crescut în secolul al XIX și și-a ajuns culmea în timpul războiului mondial. Sate întregi de creștini erau deportate, iar dacă vre-un pașă era dornic de sânge, ordona executarea. Eră masacru asemănător acelor din primele veacuri creștine și istoricii o numesc — moarte albă. Grozăviile persecuțiilor se văd clar din rapoartele făcute de diverșii consuli creștini, dar statele creștine nu îndrăzneau să protesteze din cauza relațiilor politice și bieții creștini muriau în chinuri înfiorătoare — de moarte albă.

I. E. N.

Amintirea Reginei Carmen Sylva. Academia Română a ținut o ședință solemnă, sub președinția M. S. Regelui Carol II. pentru a comemora 20 ani dela moartea Reginei Elisabeta. Au rostit cuvântări impresionante Suveranul, dd. Al. Lapedatu și Octavian Goga, relevând figura minunată a reginei-poete. S'a pomenit și clipa neuitată din 1906, când Regina Elisabeta primind pe pajiștea dela Castelul Peleş omagiile celor 3000 de ardeleni și ardelence în frumoase costume naționale, a spus că va rămâne cea mai scumpă zi din viața ei. În sufletele noastre ea va trăi mereu.

Revendicările profesorilor. Un congres extraordinar al profesorilor secundari a avut loc la București în 7 și 8 l. c. în vederea împlinirii cererilor de leafă cu ocazia alcătuirii noului buget. După debateri foarte animate, s'a votat o moțiune energică cerându-se trecerea gradațiilor scadente în buget, întocmirea unei legii nouă de salarizare, care să țină seama de studiile și rolul național al

INFORMAȚIUNI

Parastas pentru Episcopul Nicolae. Astăzi se împlinesc 6 săptămâni dela moartea marelui nostru Episcop Nicolae, plâns de toată românimea. Consiliul eparhial, urmând vechilor datini și călăuzit de recunoștința imensă datorată întemeietorului Episcopiei noastre, a invitat preoștii să slujească parastase și să rostească cuvântări în această zi de doliu. Rugăciunile credincioșilor se vor împreună cu ale Clerului, pentru odihna vecinică a aceluia, care, ne-a dat o pildă atât de strălucită de muncă și dragoste pentru Biserică și neam.

Salarizarea clerului. În ședința Senatului dela 7 l. c. I. P. S. Patriarh Miron a solicitat necesar să ia cuvântul spre a cere Guvernului să țină seama la întocmirea bugetului, de nevoile Bisericii naționale. Capul suprem al ortodoxiei românești, a relevat din nou sărăcia Bisericii noastre față de celelalte culte minoritare, insistând asupra salarizării mai drepte a preoștii, impusă la atâtea curbe și sacrificii, pe cari alte categorii de slujbași publici nu le-au suportat. De aceea cere să se aducă odată în Parlament proiectul de salarizare, spre a se pune capăt mizeriei

apare ca o întruchipare a omenirii bolnave sufletește, a omenirii hărțuite în lupta grea a vieții, a omenirii căzute dela Dumnezeu. Precum el de nimeni nu poate fi salvat, de nici o putere pământescă; astfel nici omenirea de nimeni nu poate fi emancipată din acest iad al suferințelor morale, al unei vieți trăite în bezna întunecului necunoașterii; în afară de Dumnezeu.

Prin vindecarea bolnavului, Hristos formulează o nouă chemare a sufletului omenesc la el și prin el la mântuire.

Câtă asemănare între nenorocitul copil adus la Mântuitorul și o bună parte a lumii zilelor noastre.

Acolo o criminală depozitare a unui suflet fraged de copil de posibilitatea de a se manifesta nestângeni în extern, de a lua contact cu lumea înconjurătoare, de a-și fixa un scop spre care să-și îndrume pașii vieții; aci o dibace întunecare a chipului lui Dumnezeu în om prin înăbușirea glasului conștiinței, o continuă intensificare a poftelor cărnii, o înfumurare a minții, și slăbirea voinței de rezistență.

Și acolo și aci autorul e duhul răului, iar obiectivul urmărit — pierzarea.

Acolo nelinduratul inger al morții, muncește pe bietul copil, îl trânteste la pământ, îl face să strige de durere, îi mână pașii spre piere, aci acelaș lucru în toate formele închipuibile. Usurpatul stăpânirii adevărate în suflete, încătușind ori ce putere de rezistență individuală, își bate joc de minunata creatură a lui Dumnezeu — de om. El îl face iubitor de sine, mândru, iubitor de plăceri vinovate, iubitor de bogății, mincinos, hoț, criminal, batjocoritor de Dumnezeu. El încâlcește cărările vieții lui, el le întunecă, pentruca cu atât mai ușor să-și poată da curs urei împotriva creatorului, care l-a stigmatizat pe vecie cu blestem. El aduce suferința, prețul iluzoriilor bunuri lumesti; suferință înăbușită în râuri de lacrimi, în străngeri de pumni și scrâșneli de dinți. El în fine cu coasa morții adună pe toți cei învinși, fără de nici o nădejde în viitor.

Lacrimile părintelui disperat, credința și implorarea ajutorului divin, aduce desrobirea copilului de puterea diavolului. La fel Hristos aduce lumii desrobirea. El și numai el învinge pe diavol. El și numai el inspiră omenirii puterea de trezire la viață, de luptă împotriva tiraniei iadului.

Crezi că pot face aceasta, i-a zis nenorocitului părinte — credeți că pot face aceasta, spune fiecărui om. La răspunsul, cred Doamne, ajută necredințele mele, a intervenit puterea lui miraculoasă; aceluiaș răspuns dat de omul zilelor noastre îi urmează o similară acțiune de regenerare sufletească.

Credința în Hristos și puterea lui mântuitoare, este deci singurul mijloc eficace împotriva răului care stăpânește încă în lume. Iată adevărul adânc, exprimat simbolic, de minunea vindecării lunatecului, înregistrată de toți sinopticii. Iată adevărul de care trebuie să se pătrundă omul în năzuința lui spre o viață mai bună. Fără credința în Hristos și consecințele firești cari decurg din ea, nu este libertate sufletească, nu este sănătate internă și nu este fericire. Ori ce alt drum alături de cel al credinței în Hristos, nu duce spre cer, spre Dumnezeu și bunurile ce el singur ni le poate da.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

■ ■ Abonați și răspândiți ■ ■
■ ■ „VIAȚA ILUSTRATĂ” ■ ■

profesorimii. În caz de nesatisfacere a doleanțelor, profesorii sunt hotărâți să treacă la suspendarea demonstrativă a cursurilor. Dl. Ministru Angelescu este solidar cu profesorii. E nădejde să fie ascultați. Ziarele anunță că s'ar fi luat în buget o sumă specială de 200 milioane.

Temeri de războiu. Cancelarul Germaniei, d. Adolf Hitler a săvârșit un act primejdios intrând cu armata în zona demilitarizată a Renaniei. Prin aceasta el a violat tratatul de pace de la Versailles, precum și tratatul liber consimțit de la Locarno. Franța și Anglia s'au alarmat, văzând cu drept cuvânt în această faptă intenții războinice. Acum toată Europa e în fierbere, așteptând hotărârile ce se vor lua la Geneva. Ziarele scriu, că suntem puși în aceeași situație ca în ajunul războiului din 1914. Ar fi de sigur o catastrofă să se deslănțuie un nou măcel. Marile Puteri din Apus încearcă totul să rezolve conflictul pe cale pacifică. Dacă însă Germania nu va repara greșala săvârșită, va fi nevoie să i se aplice sancțiuni economice și financiare. Datoria Bisericii noastre este să facă rugăciuni pentru pace. Acesta e interesul suprem al României.

Un roman educativ. A eșit în editura Cărții Românești din București romanul intitulat: „Taina arborelui de Myonga”, datorit cunoscutei scriitoare dna Sanda I. Mateiu. Prin subiectul său, tratat original și plin de surprize, într-o atmosferă de înălțătoare puritate sufletească, romanul va fi un admirabil tovarăș al tineretului. Atragerea atenției părinților și profesorilor asupra lui, fiind unul din cele mai alese daruri. De vânzare în Librăria eparhială. Prețul 60 Lei.

Reîntoarcere la credința strămoșească. La 31 Ianuarie 1836, după vreo 8—9 ani de rătăcire și tot atâta timp de chinuri sufletești, individul Clement Toma I. Maxim și familia compusă din soție și 3 băieți, s'a reîntors la credința strămoșească, după cum spune el în scrisoarea adresată mie, la data de mai sus. Dăm aci curs scrisorii amintite: — „Domnule părinte Vă rog bine-voiți, dacă e cu putință, să viniți până la noi acasă, mâine dimineață, că doresc a mă împăca întâiu cu Dumnezeu și a doua oară cu Dumneavoastră, că am ajuns ca fiul rătăcit, la cuvintele care ne-ați spus Dumneavoastră, când ne-am mulțumit. Că așa vini eu, dar nu pot, că sunt bolnav. Mă rog din toată inima să mă ascultați, că vă așteptăm cu bucurie, și dorim ca bunul Dumnezeu să Vă dăruiască binecuvântarea sa, ca să-ne puteți asculta și primi în sânul bisericii, unde sunt părinții și frații noștri. Rămân cu bine eu Toma Clement la 1936”.

Ajungând la convingerea că s'a rătăcit și s'a depărtat de calea adevărului, cere erlare lui Dumnezeu ca fiul rătăcit, rugându-mă totodată pe mine să mă duc la casa sa, spre ași putea descărca sufletul de povara ce o simte prin muștrarea conștiinței lui în urma depărtării dela adevărata credință în Dumnezeu.

La stăruința lui m'am dus la casa lui unde aflând și 2 băieți ai sus numitului, cari nu primiseră încă taina Botezului, i-am botezat, făcând cununile rugăciuni pentru el și toată familia sa. Valea-Geogelului la 12 Februarie 1936. *George Lazăr* paroh.

Încetează războiul din Africa? Se anunță, că Italia ar fi acceptat invitația comitetului internațional de la Geneva, de a fi oprite ostilitățile, urmând să se rezolve conflictul dintre cele două țări prin tratative de pace sub egida Societății Națiunilor. Invitația a fost primită cu bucurie și de Etiopia. Sunt deci speranțe să se termine războiul, mai ales pentru că Italia își vede primejdive interesele în Europa prin provocarea Germaniei.

Daruri pentru biserică. În urma apelului adresat credincioșilor din parohia Nadășu, de către parohul D. Paltineanu pentru a contribui la înfrunșetarea bisericii; — în cursul anului 1935, au dăruit în acest scop următorii: Vasile Luca 2 slichete pentru serviciul divin în valoare de Lei 120, Popoviciu Florica o acoperitoare pe pistol în valoare de Lei 700, Boboș Verona o față de masă în naia bisericii în valoare de 300 Lei, Simion Arion of. în Cluj un Epitraf în valoare de 500 Lei, Boboș Ioan o cruce pe antișambra bisericii Lei 250 și în urmă Ghiran Vasile și soția sa Valeria oficianți Vinga (Banat) un clopot în greutate de 65 kg. și valoare de Lei 8000. În total daruri făcute în valoare de Lei 9870. Tuturor bunilor credincioși le exprimăm mulțumiri. Consiliul parohial. *Preot D. Paltineanu.*

Germania revizionistă. Într'un discurs recent adresat trupelor, Generalul Blomberg, ministru de război și intim al cancelarului Hitler, a ținut să declare cu emfază teutonică, rău plasată, că Germania e mai puternică decât înainte de războiul mondial și că ea este pentru revizuirea tratatelor de pace. Deci, nemții se pun în slujba ungușilor. Să ținem minte acest lucru.

BIBLIOGRAFIE

Prof. univ. Dr. V. Gheorghiu: „Idea de împăcare și mântuire la noi, la romano-occidentali și la protestanți.” Cernăuți 1935.

Sub îndemnul mișcării ecumenice de după războiu, teologii cercetează azi doctrina confesiunilor străine, cu mai multă obiectivitate și bună credință. Îndeosebi conferințele interconfesionale oferă potrivit prilej pentru o mai bună cunoaștere reciprocă, sub aspect religios. O conferință de felul acesta s'a ținut la Berna în toamna anului 1930, cu participarea teologilor din toată lumea. A luat parte activă și dl prof. Dr. V. Gheorghiu dela Cernăuți, prezentând un

raport: „Despre planul de mântuire și realizarea acestuia în legătură cu Efesenii 1, 3—1, 10.” După încheierea conferinței, prof. protestant Dr. G. Aulén din Lund (Svedia) publică într'o revistă germană articolul intitulat: „Cele trei tipuri principale ale ideii de împăcare în biserica creștină.” Faptul acesta l-a determinat — scrie dl prof. Gheorghiu — să publice lucrarea cu titlul de sus. În aceasta, autorul rezumă întâiu ideile prof. Aulén, după care ideea de împăcare în biserica creștină reprezintă azi trei tipuri principale. Primul, numit „clasic”, este al bisericii grecești (ortodoxe), al doilea cel al bisericii romano-occidentale, și al treilea datează de pe la mijlocul sec. 18, ivit în protestantism, sub înrăurirea teoriilor noi filozofice, îndeosebi cea a Deistilor. După primul tip împăcarea este o faptă a lui Dumnezeu, pe care a plinit-o Fiul lui Dumnezeu, Domnul Iisus Hristos, pentru că numai Dumnezeu poate birui pe satana. Tipul al doilea, alterează acest raport, întrucât susține, că fapta lui Dumnezeu a fost întreruptă de ceea ce Hristos a făcut în calitate de Sa „ca om”, murind pe cruce și dând cu aceasta lui Dumnezeu satisfacțiunea cuvenită. Tipul al treilea a mers mult prea departe. Domnul Iisus este considerat numai ca „om ideal.” Ceea ce Dumnezeu a făcut în direcția mântuirii rămâne, complet, în afară de considerațiunile noastre. Analizând aceste tipuri, prof. Aulén ajunge la concluzia, mărturisită fără înconjur, că primul, cel clasic, reprezentat de biserica noastră, e hotărât superior celorlalte. E aci o probă în plus despre autenticitatea și superioritatea creștinismului propovăduit de biserica noastră ortodoxă.

În partea a doua a lucrării, dl prof. V. Gheorghiu, rectificând unele inexactități și imprecizii din articolul prof. Aulén, expune, limpede și precis, concepția bisericii noastre, despre împăcarea omului cu Dumnezeu și îndreptarea lui, arătând că și aci domină ideea de satisfacție, pe care Domnul o dă pentru păcatele omenirii. Se arată apoi, cu probe clasice, toată seria inovațiilor introduse arbitrar de celelalte confesiuni în corpul doctrinei creștine, prin care, evident, s'a falsificat adevărata concepție creștină despre împăcare și mântuire.

Lucrarea dlui prof. Gheorghiu e binevenită. Se lămurește în ea o problemă de central interes și folos pentru noi, ortodocșii. Și lucrul acesta este necesar azi, când unii, chiar

dintre ortodocși, culegând din literatura celorlalte confesiuni multe lucruri, fără discernământ, le prezintă făcând parte din învățătura bisericii noastre. Pentru acest motiv, ori cine adâncește lucrarea de față, rămâne deplin mulțumitor autorului.

*

Prof. univ. Dr. V. Gheorghiu: „Observațiuni critice relative la textul evanghelistului Mateiu 19, 16 s.” Cernăuți 1935.

În broșura aceasta, autorul analizează textul indicat de titlu, după variantele de text întâlnite în edițiile critice ale textului grecesc N. T. E vorba aci de întrebarea pusă Mântuitorului de tânărul avut, ce bine trebuie să facă pentru a dobândi viața de veci, și de forma răspunsului dat de Iisus Hristos. Autorul cercetează variantele de text, — cu competența specialistului de reputație mondială în această materie, — după criterii interne și externe, și ajunge la concluzia că textul sf. evanghelii după Mateiu atunci, când a ieșit din mâna sfântului autor, putea cuprinde numai cuvintele: ce-Mi zici bun?, și nu altele, cuprinse în unele ediții critice ale N. T. — Analize de felul acesta sunt interesante și necesare, pentru a putea prinde mai bine sensul unor texte biblice, redată variat de unele ediții ale N. T. De altfel dl prof. Dr. Gheorghiu dela Cernăuți, după cât știu, are pregătit pentru tipar, întreg textul grecesc al N. T., stabilit în forma cea mai critică, printr'o muncă asiduă de mulți ani.

O. Bucevschi.

Nr. par. 1/1936.

(1) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț la biserica ortodoxă română din Tic-colonie, protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Re-nașterea.”

Beneficii și obligații:

1. Cântăreții trebuie să fie cântăreți foarte buni cunoscând perfect rânduelile bisericii.
2. Candidatul ales este obligat să ia parte la toate serviciile religioase ce i se reclamă.
3. Vârsta cel mult 35 ani.
4. Alesul va beneficia de locuință și luminat gratuit.
5. Va avea să facă un serviciu auxiliar ce i se va indica de Direcțiunea Minelor și va primi în schimb un salariu lunar de 1800—2000 Lei.
6. Dacă va satisface tuturor îndatoririlor în mod satisfăcător, după un an va putea fi definitivat.
7. Remunerația o va stabili Direcțiunea Minelor în înțelegere cu Consiliul parohial.

8. Reflecții la acest post în termenul sus indicat se vor prezenta la sf. biserică din parohia Tic-colonie pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul, iar documentele de lipsă și-le va înainta oficiului protopopesc ort. român din Huedin. (Extras de hotez, Certificat de naționalitate, Certificat de moralitate, Certificat școlar, Diploma de cantor și eventual altfel de documente recomandatoare).

Din ședința Consiliului parohial ținută în 9 Februarie 1936.

Președinte: Epitrop:
Gălu Marian, paroh. Indescifrabil.
Văzut: Aurel Muntean, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

AVIZ! Subsemnatul aduc la cunoștința O. Domni Preoți, că în atelierul meu de croitorie din Cluj, Str. Regina Maria 48, se confecționează: **REVERENZI PREOȚEȘTI** din stoffe fine, cu prețul dela 1500 Lei; **ORNATE** cu prețul dela 3000 Lei; **PRAPORI** cu prețuri moderate, — precum și **costume bărbătești**. Rog binevoitorul sprijin al Cu deosebită stimă On. preoți, garantând de confecționarea frumoasă și durabilă. **MIHAIL MUNTEAN**, croitor.